ANUL VIII.—No. 2270

EDIȚIA A TREIA

DUMINICA 30 IULIE 1895.

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNI
ȘI SE PLĂTESC TOT-D'A-UNA ÎNAINTE

ÎN București LA CASA ADMINISTRAȚIEĬ
DIN Județe și Streinătate PRIN MANDATE POȘTALE
UN AN ÎN ȚARĂ 30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE 50 LEĬ
[illegible]

Un numer în streinătate 20 bani
MANUSCRIPTELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuĭŭ streĭn în casă
V. Alecsandri

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN București și județe SE PRIMESC numaĭ la Administrație
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAȚIE ȘI la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURĬ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERȚIELE ȘI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEȘTE DE VÎNZARE [illegible]

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEĬ NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANU

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEĬ NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

POLITICA DIN DOBROGEA

Am observat că în tot-d'auna a fost o mare deosebire între administrația pe care guvernele romîne aŭ făcut'o în județul Tulcea și între aceea făcută în județul Constanța.

In Constanța s'a făcut, maĭ mult saŭ maĭ puțin, administrație bună, prefecțiĭ s'aŭ ocupat maĭ mult de buna stare materială a populațiunilor, și agitațiunile nesănătoase au găsit, în tot-d'auna, un foarte slab ecoŭ. Din potrivă la Tulcea n'aŭ fost de cît frămîntărĭ, intrigĭ, expulzărĭ, un cuib statornic de agitațiunĭ și de manopere secrete.

Uniĭ vor să vadă în această deosebire, apropierea maĭ mare saŭ maĭ mică de Rusia.

Dacă la Constanța e maĭ multă liniște și maĭ bună administrație acestea se datoresc întîmplăreĭ că județul limitrof de Bulgaria nu este în contact direct cu Rusia. Pînă aci nu pot ajunge intrigile și mîinile lungĭ ale politiștilor muscali, pînă la Constanța n'aŭ putere toate agitațiile celor carĭ voesc să nu ne dea pace în Dobrogea.

La Tulcea e cu totul deosebit. Aci abia ne desparte Dunărea de marele imperiŭ și aci agențiĭ acesteĭ țărĭ întrețin o stare permanentă de nesiguranță și de temere. In genere personalul nostru administrativ a fost, sub toate guvernele, maĭ răŭ ales pentru Tulcea ca pentru Constanța și n'a fost tîlhărie, n'a fost abuz, n'a fost neorînduială care să nu se fi întîmplat în mult nefericitul județ de la gurile Dunăreĭ.

Acuma am avut o serie întreagă de fapte carĭ dovedesc cum că starea de lucrurĭ din Dobrogea și, în special, din județul Tulcea a devenit îngrijitoare. Fără a fi provocatorĭ către nimeni, fără a cădea într'o rusofobie exagerată, nu putem aproba slugarnica ascultare pe care și organele administrative și organele judecătorești, aŭ dat-o și o dau injoncțiunilor consulului rus.

Aproape nu maĭ poate trăi nimeni liniștit în județul Tulcea dacă nu e în bunele grațiĭ ale luĭ Celibidaki. Funcționariĭ romînĭ sînt destituițĭ dacă ochiĭ lor nu plac acestuĭ Domn, și autoritatea acestuĭ reprezentant al Rusieĭ este maĭ mare de cît orĭ cînd.

Ce face guvernul, ce zice D. Carp față cu această situațiune?

Sîntem perfect de acord că nu trebue să tolerăm agitațiĭ anti-rusești pe pămîntul nostru și că nu trebue să devenim un obiect de neliniște pentru vecinĭ, dar acolo sîntem? Oare cetățeniĭ liniștițĭ aĭ Dobrogeĭ cărora periodic li se fac perchizițiunĭ, oare funcționariĭ romînĭ carĭ sînt destituițĭ în urma pretențiunilor D-luĭ Celibidaki, oare goana în potriva celor maĭ patriotice elemente dobrogene aŭ fost motivate serios de agitațiunĭ anti-rusești?

Dacă toate denunțările agenților rusești ar fi avut vre-o dată măcar umbra adevăruluĭ pentru ce toate meschinele frămîntărĭ aŭ rămas fără urmărĭ legale, pentru ce nu s'a dovedit în fața tuturora că măsurile arbitrare ale administrațiuneĭ și ale parchetuluĭ din Tulcea aŭ fost întemeiate?

Guvernele noastre fac în Dobrogea o politică de copiĭ, dacă nu o politică de poltronĭ. Atîta condescendență proastă, atîta amicală nerozie pentru ceĭ maĭ din urmă slujbașĭ aĭ imperiuluĭ Țarilor, începe să devie suspectă. Și e cu atît maĭ suspectă, cu cît toate elementele carĭ ne sînt ostile fie fățiș fie în surdină, aŭ întreaga situațiune la Tulcea, iar aceia carĭ aŭ maĭ multă dragoste de țara noastră și n'aŭ urechĭ bine-voitoare pentru spioniĭ rusești și alțĭ Celibidaki, sînt tratațĭ cu cele din urmă rigorĭ.

Nu exagerăm nimic. Astăzĭ în județul Tulcea e maĭ prudent să fiĭ amicul Rusieĭ de cît patriot romîn. A fi în bunĭ termeni cu Celibidaki însemnează să'țĭ fie traiul liniștit și protecțiunea autorităților romîne asigurată; a fi cu sentimente romîneștĭ însemnează să fiĭ la discreția verdeteĭ rusești și la discreția dobitocieĭ funcționarilor romînĭ.

Domnilor miniștri, facețĭ să înceteze această ne maĭ pomenită stare de lucrurĭ. Căcĭ, dacă autoritatea luĭ Celibidaki nu constitue, încă, un pericol, ea constituie, de sigur, o rușine.

Const. C. Bacalbașa.

SATIRA ZILEI

Grandomanie!

Ziarul *Lumea Nouă* a căzut în grandomanie! Păcat de ea că era tînără și bine'ĭ maĭ ședea în mușamaoa deficitelor.

Lumea Nouă a voit cu orĭ-ce preț, să ajungă cît *Adevĕru'*, și vorba ăluia cu broasca din fabulă, s'a umflat pînă a crăpat.

Văzînd că *„quod licet Jovi non licet bovi*, adică *„Ceea-ce îĭ este iertat „Adevĕruluĭ" nu'ĭ este iertat bouluĭ*, gazeta partideĭ s'a supărat foc și a întreprins nobila meserie de sucursală a ziarelor *Timpul* și *Țara*

Nu pot spune că'șĭ îndeplinește sarcina cu succes dar și'o îndeplinește. Cel puțin Puiu Alexandrescu e mulțumit, căcĭ aseară spunea unuĭ prietin la Coconescu: „Lasă, lasă că e bine Tu nu te pricepĭ în politică".

Cu asemenea mijloace dacă succesul *Lumeĭ Nouă* nu merge la sigur, în tot cazul merge la... siguranță

Vax.

CHESTIA MACEDONEANA

Interview cu D. Dragulief.—Cum a luat naștere mișcarea —Revoluția continuă.—Impăcăciunea cu Rusia. Chestia Dobrogeĭ.

D. Dragulief, avocat în Șumla și fost vice-președinte al congresuluĭ macedonean ținut anul acesta la Sofia, a venit zilele acestea la Bucureștĭ atît pentru afacerile sale personale cît și pentru a intra în raport cu redacțiu ziaruluĭ «Adevĕrul», care e cel maĭ cunoscut și maĭ răspîndit ziar actualmente în Bulgaria. D-sa s'a prezentat la redacția noastră și ne-a dat explicațiĭ foarte pe larg asupra chestieĭ macedonene. Iată lămuririle D-sale.

Cum a luat naștere mișcarea.

Mișcarea macedoneană e condusă numaĭ de bulgarĭ macedonenĭ. Nicĭ guvernul bulgar și nicĭ cel rusesc n'are nicĭ cel maĭ mic amestec în mișcare. Partea cultă a conducătorilor se tem chiar de intervenția rusească și caută să se păzească de ea.

Macedoneniĭ bulgarĭ refugiațĭ în Bulgaria aŭ ținut un congres la Sofia, de la 18 Februarie și pînă la 7 Aprilie, anul curent. La acest congres n'aŭ participat bulgarĭ din Bulgaria. Hotărîrele congresuluĭ a fost de-a se urmări pe toate căile aplicarea art. 23 din tratatul de Berlin, adică acordarea de reforme administrative și culturale populațieĭ macedonene. Congresul de la Sofia a hotărît apoĭ ca agitația să fie dusă nu numaĭ în numele bulgarilor macedonenĭ, ci și a grecilor, romînilor, sîrbilor și turcilor carĭ locuesc acolo. De revoluție și de independența Macedonieĭ nicĭ nu s'a discutat.

In vremea asta s'aŭ întîmplat măcelurile din Armenia și intervenția Puterilor în favoarea lor. Macedoneniĭ aŭ profitat de ocazie și-aŭ început să se miște cerînd ca să fie apărațĭ și eĭ cum sînt și Armeniĭ.

Prin Iunie, revolta a isbucnit fără veste în Macedonia, condusă de Dedu Mitu și Alex. Ciacîru, acest din urmă fost militar în legiunea străină din Algeria.

Așa că comitetul macedonean din Sofia a fost tîrît de mișcare, nu el a provocat'o, cum se credea. Comitetul a dat atuncĭ ajutor revolteĭ, dar nu cu cete organizate și înarmate în Bulgaria, ci numaĭ cu banĭ și cu sfaturĭ. Cetele se organizaŭ spontaneŭ, fără nicĭ o pregătire sistematică din partea cuĭ-va.

Revoluția continuă

D. Dragulief ne-a asigurat că nu trebue să punem nicĭ o bază pe telegramele care ni se transmit de diferitele Agențiĭ și care spun că mișcarea a încetat. Ea e de-abia la începutul eĭ și maĭ zilele trecute 3000 de oamenĭ împărțițĭ în 15 cete aŭ trecut din noŭ în Macedonia.

Două din ele aŭ fost bătute, dar 13 continuă a ținea piept turcilor și a agita populația.

Impăcăciunea cu Rusia

Pare că împăcăciunea cu Rusia e dorită de toată lumea. Partidul de la putere dorește o simplă împăcăciune sentimentală, fără stipulare de condițiĭ. Zancof și Caravelof merg însă maĭ departe, eĭ vor și răsturnarea prințuluĭ Ferdinand.

D. Dragulief crede că împăcăciunea cu Rusia nu trebue să ne îngrijească pe noĭ romîniĭ, căcĭ bulgariĭ nu vor merge pînă la a deveni un instrument orb în mîna Rusieĭ, căcĭ eĭ țin la independența și la libertățile lor. Vor numaĭ să fie cu Rusia în aceleașĭ raporturĭ amicale cum sînt și cu cele-l'alte puterĭ.

***

E drept însă că daca Rusia cere sacrificarea prințuluĭ Ferdinand, nu-ĭ bulgar care să nu acorde această condiție cu dragă inimă. Nimenĭ nu-l susține cu tărie pe Ferdinand în cît domnia acestuia se ține într'un fir de ață.

Chestia Dobrogeĭ

In privința uneĭ pretențiĭ a Bulgărieĭ asupra Dobrogeĭ, D. Dragulief a protestat cu energie și a spus că o asemenea aberație nu există. Bulgariĭ iubesc pe Romînia, aŭ recunoștință pentru ea și acel care ar îndrăzni să turbure această iubire și prietenie printr'o pretenție șovinistă în contra noastră, ar fi răŭ văzut de toată lumea.

— Chiar dacă s'ar întîmpla ca Romînia să persecute pe bulgariĭ din Dobrogia, mĭ-a spus D. Dragulief, încă nu ne-am gîndi la luarea eĭ; ne-ar durea inima ce-ĭ drept de așa ceva, dar atîta' tot.

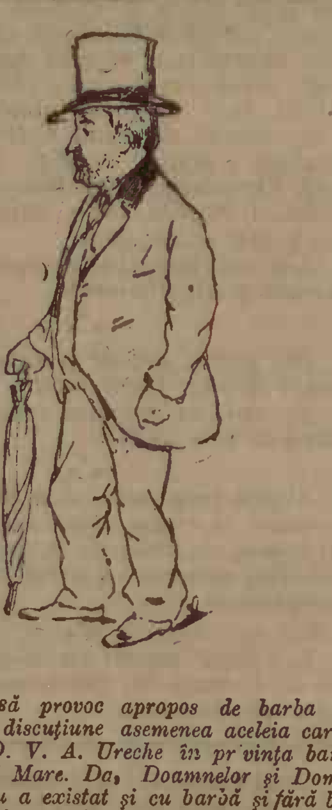
Ziarul «Mir» care a spus, cu ocazia vizităreĭ Plevneĭ de către ofițeriĭ noștri, cum că Bulgaria nu datorește recunoștință Romînieĭ, e considerat ca o fițuică obscură și oameniĭ care-l dirijează, cu Nacevicĭ în cap, n'aŭ absolut nicĭ o influență în Bulgaria.

Voiŭ continua cu relația interesanteĭ conversațiĭ pe care am avut-o cu D. Dragulief.

I. Th.

TIPURI

Bondrianu

Nu doresc să provoc apropos de barba luĭ Bondrianu, o discuțiune asemenea aceleia care a pasionat pe D. V. A. Ureche în privința barbeĭ luĭ Ștefan Cel Mare. Da, Doamnelor și Domnilor, Bondrianu a existat și cu barbă și fără barbă, a fost bărbos și s'a ras.

Este un fost profesor de filosofie.

Incă din cea maĭ fragedă junie a fost trimes în străinătate la Bruxelles, ca să prepare filozofia, această nobilă și antică știință, dar Bondrianu s'a apucat de alte năzdrăvăniĭ tot atît de antice, legîndușĭ existența și bursa de soarta uneĭ engleze care, de sigur, nu pune mare preț pe viața trecătoare, dacă s'a hotărît să trateze amor cu eroul nostru.

Maĭ întîiŭ de toate Bondrianu nu este Bondrianu, el este Bondrian precum confratele Barbu Ștefănescu e Delavrancea, precum G Ionescu este Gion, precum D. G. Teodorescu este Ghedem. Pe Bondrianu îl chiamă, pur și simplu Atanasiu. Și iată cum s'a operat transformarea.

Atanasiu, precum am spus, se înamorezase pipă saŭ lulea după o englezoaică aflătoare la Bruxelles Acest concubinaj a durat vre-o douĭ anĭ, dar cînd ora fatală a despărțenieĭ a sunat, cînd Atanasiu s'a văzut nevoit să ia calea patrieĭ, a catedrelor și a gradațiilor, atuncĭ, oh! atuncĭ a fost lată de tot.

Atanasiu și-a luat englezoaica, a pus-o pe vapor și a dus-o la Londra de unde era de fel.

O dată acest sacrificiŭ îndeplinit Atanasiu și-a zis că trebue să păstreze o amintire eternă despre aceia care împărțise ca dînsul la Bruxelles binefacerile regimuluĭ burselor romîne. Și nicĭ una nicĭ două, și-a schimbat numele botezîndu-se **stantibus pedibus**: Londrianu, *adică te fiind-că Dumneaeĭ era din Londra. Dar Atanasiu nu învățase de-a surda filozofia și iată că peste 24 ore îĭ sosește reflecțiunea cu trenul-fulger. Și reflecțiunea îĭ zice în maturitatea eĭ: „Bine, mă Atanasiule, ai înebunit? Tocmai tu, gojgogeamite profesor de filozofie să te apuci de blestemății și să comiți asemenea imprudențe? Nu înțelegi că și copiii o să priceapă despre ce e vorba și de ce te-ai botezat Londrianu? Schimbă-ți numele, porc-de-cîine, că faci filozofia de rîs".*

Londrianu a prins, repede, argumentul fiind-că e dracu gol și la moment, cît te-ĭ șterge la nas, și-a schimbat numele transformîndu-l în **Bondrianu.**

Daŭ profit un franc cuĭ s'ar fi așteptat la un asemenea desnodămînt.

Sosit în țară Bondrianu dobîndi repede o catedră de filozofie la gimnaziul din Focșanĭ unde în cel maĭ scurt timp, căpătă dreptul ca să fie permutat și, puțin după aceea, fu trecut la... fondul milelor unde se află și acuma.

Nemulțumit cu viața de trîndăvie Bondrianu, în toțĭ aniĭ la epoca examenelor generale, cutreeră școlile secondare — căci la școlile primare nu se înjosește — și face niște lungi rapoarte foarte serios motivate prin care cere reformarea sistemuluĭ nostru de învățămînt.

Pînă astă-zi rapoartele sale s'aŭ pierdut în pustiŭ, căci nimenea nu e profet în țara lui.

Altă-dată Bondrianu s'a prezentat la concursul uneĭ catedre de la școala centrală de fete din București, dar legea pretindea ca concurenții să fie saŭ femei saŭ bărbați însurați. Bondrianu care nu e nici femeie nici n'are femeie, s'a gîndit la un „truc" ingenios: el a prezentat comisiuneĭ examinatoare un certificat prin care dovedea că este... ca Domnul C. Exarcu.

Comisiunea nu i-a luat motivul în considerație și Bondrianu a rămas compromis pe gratis.

Acuma cutreeră podul Mogoșoaeĭ și cîte odată ia cafeaua la Capșa.

Atîta numaĭ că îl cam necăjesc papugiii.

Vardalabum.

A se vedea la pag. III-a desbaterile procesuluĭ Panamaleĭ din Galațĭ.

CHELTUELI STUPIDE

Ni se comunică din maĭ multe județe cum că cheltuelile enorme făcute cu cumpărarea de caĭ de lux pentru jandarmeria rurală, vor fi cheltuelĭ zadarnice. Aceștĭ caĭ cumpărațĭ de peste graniță și carĭ aŭ costat între 600-800 de leĭ unul, sînt într'o stare de plîns. Jandarmiĭ nu știŭ să'ĭ îngrijească și să'ĭ hrănească cum trebue, îĭ țin închișĭ prin coșere de vite cornute și bietele animale aŭ rămas numaĭ cu pielea și cu oasele.

Pentru colosalele (!) serviciĭ pe care le aduce jandarmeria rurală, ce nevoe era să se aducă caĭ așa de scumpĭ de peste graniță? caiĭ noștri, eftenĭ și răbdătorĭ, ar fi fost de ajuns. Dar de, dacă n'ar maĭ fi cîte-un mic gheșeft de făcut din cînd în cînd, cu ce și-ar întreține guvernul „Increderea Națiuneĭ"!

Altă cheltuială zadarnică.

S'aŭ adus din Caucazia, cu prețurĭ enorme, catîrĭ pentru bateriile noastre de munte. Dar aceste animale, prost îngrijite și nedeprinse cu clima de la noĭ, aŭ murit pe-un cap. Așa că în loc de opt baterĭĭ de munte așezate la cele opt trecătoare principale din Carpațĭ, n'avem catîrĭ de cît pentru o jumătate de baterie care stă în munțiĭ de la... Malmaison! Materialul acestor opt baterĭĭ zace fără întrebuințare în arsenalul de la Tîrgoviște. Frumoasă apărare a țăreĭ! N'ar fi fost oare maĭ bine să se cumpere caĭ de-aĭ noștri de munțĭ, animale cu pasul foarte sigur, putînd purta cu ușurința prin locurile cele maĭ grele 100—120 de chilograme și rezistînd admirabil la intemperiĭ și chiar la hrană proastă și rară?

Dar... sfîntul gheșeft să trăiască!

Lynx.

Frederich Engels

Frederich Engels, rămas după moartea luĭ Karl Marx șeful teoretic al socialismuluĭ modern și conducătorul moral al colosaleĭ mișcărĭ social-democrate din Germania, a murit în Anglia, în vrîstă de aproape 75 de anĭ.

El s'a născut la Barmen în Germania, în 1820. La 1848 a redactat împreună cu Marx faimosul «Manifest comunist» care e considerat și astă-zi ca o pagină genială, ca un model de critică a societăței moderne și ca o dogmă invincibilă, în care se cuprind drepturile la viață și triumful proletariatuluĭ modern.

In 1848 Engels a luat parte la mișcarea revoluționară din Germania și apoĭ a trecut în Anglia, unde a vețuit necontenit.

Maĭ toate hotărîrile congreselor din Germania precum și acelor internaționale aŭ fost inspirate de Engels, care poseda pe lîngă cunoștințĭ vaste și cel maĭ mare tact în ce privește luptele de toate zilele ale proletariatuluĭ.

Engels, tovarăș nedespărțit al luĭ Karl Marx, a dus la un bun sfîrșit operile rămase incomplecte ale genialuluĭ luĭ prieten. *Das Capital*, opera măreață a luĭ Marx era numaĭ un început al uneĭ seriĭ întregĭ de studiĭ economice.

După moartea luĭ Marx, Engels s'a servit de notițele rămase și a maĭ scos două volume.

Pentru noĭ socialiștiĭ Engels e una din cele maĭ marĭ figurĭ ale veaculuĭ, o figură care pe măsură ce aniĭ vor trece, se va mări tot maĭ mult.

Depunem pe mormîntul luĭ tributul nostru de adîncă întristare și de nemărginită admirație.

I. Theodorescu.

Pulberea fără fum

Cine sunt criminaliĭ?

Toată lumea de știință știe că numaĭ avînd în vedere un explosiv oare-care se poate compune o armă de un calibru corespondent care să se servească de acest explosiv. Ministrul nostru de războiŭ a răsturnat însă această problemă. *Deși pulberea care servise a realiza construcțiunea armeĭ* — declarațiunea D-luĭ Z. — și după care projectilul avea o viteză inițială de 700 m și presiunea interioară se ridica la 3000 atm. și de și s'a constatat la urmă că nicĭ una din cele 10 speciĭ de pulbere propuse nu era bună, cu toate acestea s'a comandat această armă *rămînînd a'ĭ găsi pulberea maĭ la urmă*, ceeace este imposibil după cum ne va arăta însușĭ D-nul Z.

In No. 157 din ziarul *Timpul* însă afirmă: «*Dar de altmintrelea ce era să facă comisiunea?*

Comisiunea, dacă era la înălțimea eĭ *ca știință și conștiință* trebuia să iasă pe ușe afară spunîndu-vă că aceea ce cerețĭ este imposibil și nu poate lua răspunderea gheșefturilor D-v. — cum a și făcut unul din membri.

Și maĭ jos puțin declarațĭ: «*s'a făcut însă o încercare, s'a promis unuĭ inventator a i se da preferință? pentru comanda carabinelor de cavalerie, dacă le aduce însoțite de o pulbere care să îndeplinească absolut condițiunile ideale urmărite de comisiune. Acel inventator a promis, a încheiat chiar un contract pentru un eșantilon de pulbere și nu a maĭ venit?*«

Decĭ, este dacă nu imposibil, dar cel puțin foarte greŭ pentru a avea o pulbere bună pentru arma Manlicher. Atuncĭ cum de-ațĭ cumpărat arma? De ce n'ațĭ impus fabricantuluĭ de a vă da pulberea odată cu arma, după cum făcurățĭ maĭ în urmă *numaĭ încercare*, căcĭ și carabinele de cavalerie le-ațĭ luat tot de acest sistem.

***

In fine după ce s'a comandat arma și s'aŭ încasat beneficiile, văzînd că în definitiv nu vă puteți servi de armă, neavînd pulberea convenabilă — ce o numițĭ ideală, pentru a masca maĭ bine crima ce ațĭ comis — ce ațĭ făcut pentru a ieși din acest impas? Ațĭ făcut ce se face în asemenea caz, căcĭ: «*L'appetit vient en mangeant*»; ațĭ continuat gheșefturile, căcĭ incapacitatea, reaua credință, slăbiciunea și neprevederea eraŭ singurele elemente de care dispuneațĭ.

D. general Lahovari a fost la Paris acum 2 anĭ pentru a consulta pe marele maestru al pulberilor armateĭ franceze, celebrul Sarrau, membru al Academieĭ franceze, care i-a spus: Pulberea cu bază de nitroglicerină este rea; arma D-v. nu merge de cît cu pulbere de fulmicoton pur; însă pentru a avea vitesa inițială de 700 m. o să avețĭ presiunĭ marĭ aproape 4000 atm. cu camera ce avețĭ la armă; cum însă aceste presiunĭ sînt supărătoare, cel puțin prin încălzirea țeveĭ, nu vă rămîne de cît saŭ a mări puțin camera armeĭ care va avea de efect scăderea presiuneĭ interioare, saŭ a micșora încărcătura, care va reduce vitesa inițială și vor trebui schimbate înălțătoarele la arme. Alegețĭ!

Orĭ, singurul avantagiŭ pentru care s'a preferat această armă era întinderea trajectorieĭ eĭ în linie dreaptă pînă la 700 m.; a micșora încărcătura era a perde tocmaĭ *singurul avantagiŭ* al armeĭ; decĭ nu rămînea de cît mărirea camereĭ și generalul Lahovari trimite ordin la fabrica de arme pentru a se mări camera de cantitatea foarte mică indicată de D. Sarrau; *o surprindere neplăcută îl aștepta; ofițeriĭ superiorĭ al căror nume îl știe D-sa, plimbîndu-se vara*—în misie—*daŭ contra ordin la fabică și armele aŭ continuat a se fabrica greșit.*

***

Aceasta a motivat întrebările puse comisiuneĭ de către ministru—așa cum este indicat de D. Z. în No. 157 al *Timpuluĭ*, ca să aleagă atuncĭ o soluțiune din cele date de D. Sarrau—și singurile posibile. Comisiunea, din care aceĭ ofițerĭ superiorĭ făceaŭ parte, răspunde: că armele se fabrică foarte bine și vor putea „suporta presiunĭ maĭ marĭ de 3000 atm., ast-fel că nu este nevoe de a schimba ceva la arme căcĭ înălțătoarele se pot schimba maĭ tîrziŭ în primul caz, *și în al doilea camera uneĭ arme se poate mări printr'o singură învîrtitură de sfredel.*

Ce se întîmplase în acest interval de timp de se amestecase limbele și nu se maĭ puteaŭ înțelege prieteniĭ?

Se întîmplase că fabrica Rottweil bătută la primul angajament cu pulberile cu nitroglicerină, *convinsese* pe onorabiliĭ că—dînsa poate procura pulbere îndeplinind primele condițiunĭ—700 m. vitesa inițială și 3000 atm. presiune—*și avînd și stabilitatea* necesară, *aceasta după o compoziție teoretică imaginată de D. major Dragomirescu, membru în comisiunea pulberilor* care convenise cu fabrica sus zisă, ca: fabrica prin mijloacele sale să realizeze compozițiunea imaginată de D-sa și luînd angajament reciproc ca nicĭ

D. major nicĭ fabrica să nu poată usa izolat saŭ independent de acest produs, ci numaĭ cu consimțimîntul ambelor părțĭ.

D. major fusese trimis în străinătate de ministru pentru a căuta să 'șĭ realizeze composițiunea imaginată de D-sa, dar ministrul, D. Lahovari ignora condițiunile de alianță ce fabrica Rodweil pusese D-luĭ major—de și ofițeriĭ superiorĭ care aŭ contramandat ordinul ministruluĭ eraŭ în curent cu convențiunea de maĭ sus.

* * *

D'aci în colo afacerea se complică prin intervenirea *unuĭ concurent* care schimba cu totul fața lucrărilor prin noile condițiunĭ ce se aduceaŭ.

Intr'adevăr D. Sarrau solicitat de D. Lahovari a-ĭ da concursul săŭ pentru găsirea nouluĭ explosiv apropriat armeĭ noastre, se scuză că nu poate face nimic personal, și că se miră cum de aleargă tocmaĭ la dînsul cînd armata avea pe majorul Iliescu, om special în pulberĭ și care posedă deja explosivul de care ĭĭ vorbise.

Gen. Lahovari întors de la Paris, pe de o parte a trimis ordinul ce am vĕzut la fabrica de arme, pe de alta pornește pe maiorul Iliescu să ia mașinele trebuincioase din străinătate pentru a monta o mică instalațiune la Pulbereria armateĭ de la Lăculețe unde să 'șĭ realizeze *industrial* explosivul săŭ.

Majorul Iliescu a spus de la început că nu lucrează de cît cu condițiunea ca pulberea să se facă în țară, iar nu în străinătate, lucru ce convenea ministruluĭ, care se pare că căuta această soluțiune, dar i se puneaŭ piedicĭ cum vom vedea.

Ast-fel, pe de o parte ministrul plin de încredere în succesul ce majorul Iliescu trebuia să-l aibă la Lăculețe, dă ordin la Steyer să mărească camera la arme; pe de altă parte ofițeriĭ superiorĭ de carĭ am vorbit, plinĭ de încredere în succesul ce majorul Dragomirescu credea se aibă cu concursul fabriceĭ Rottweil, după care eraŭ asigurațĭ că vor obține cu pulberea cu fulmicuton pur 700 m. v. i. și 3000 atm. pres. ceea ce s'a demonstrat astă-zĭ perfect că este imposibil și recunoaște și D. Z. zic, aŭ contramandat ordinul ministruluĭ, ceea ce a produs încurcătura în care se sbuciumă de doĭ anĭ, cum vom vedea.

Plevna.

IMPRESIUNI & PALAVRE

(*Din carnetul luĭ* **Chițibuș**)

Excursiunea pe muntele Lozer se face în două zile. In prima zi te urcĭ pînă la poalele crestei, unde *Societatea Alpină* și a *excursioniștilor* a clădit o casă de vînătoare (Schutz haus) și unde petrecĭ noaptea.

Sînt două odăĭ, una rezervată femeilor, alta bărbaților. Ambele conțin paturĭ ca la cazarmă, o saltea de paie și o pătură. Tot aici poțĭ găsi ceva de mîncare, pîine, șuncă, unt proaspăt.

Cu chiŭ cu vaĭ m'am urcat pînă la casa de vînătoare. Pînă aicĭ însă mi s'a întîmplat un accident care putea să aibă consecințe grave pentru *Chițibuș*. Printre excursioniștĭ e și o tînără Domnișoară bavareză foarte nostimă, dar mioapă. Burta mea și miopiea eĭ ne-aŭ lăsat în urmă de tot și ne-aŭ făcut tovarășĭ de drum. Rămăsesem ceĭ de pe urmă și urmăriam cu atențiune cărarea pe laturea căreia sînt arborĭ însemnațĭ cu albastru.

Soarele deja se ascunsese după creștetul plin de zăpadă al Dachșteinuluĭ și noaptea se lăsase peste codri și muntele pe care ne urcam anevoe. Intr'un moment dat, copaciĭ cu semn albastru nu se maĭ văd, cărarea se pierde în pădure și la strigătele mele de styrian de contrabandă și de carnaval, ceĭ dinainte nu maĭ răspund.

— Eĭ, Domnișoară, ce ne facem? Sîntem rătăcițĭ!

Domnișoara ridică cu resemnație din umerĭ și plecăm înainte, mergem, mergem pînă dăm de-o casă părăsită. Deja e noapte, cădem de oboseală, Domnișoara nu maĭ poate vedea să meargă și subscrisul sînt foarte plictisit.

— Să ne oprim aicĭ, insinuiază fetița în mod nevinovat.

— Ce are a face! ĭĭ răspund eŭ îngrijorat. Ce ar zice lumea. Și în adevăr, ce scandal ar fi fost dacă a doua zi ne găseaŭ adăpostițĭ în bordeiul părăsit unde am fi petrecut noaptea, eŭ fiul brun al Carpatuluĭ, ea blonda fiică a Bavarieĭ ca blonda bere? De sigur că ar fi trebuit să mă însor!...

In fața acesteĭ perspective, *Chițibuș* se retrage spăimîntat, saŭ maĭ bine, apucă de braț pe Domnișoara și eroiĭ urmează calea înainte, tot maĭ sus, tot maĭ sus... De cît însurătoare maĭ bine să devin prada urșilor!

Se aud glasurĭ, se vede lumina unuĭ foc, strig, mi se răspunde.... Sînt tovarășiĭ noștri—e casa de vînătoare la două sute de metri de noĭ... O mică sforțare, un pahar de cognac Domnișoareĭ și *Chițibuș* a salvat onoarea uneĭ fete inocente și pe dînsul de bocluc.

Chițibuș

ECOURI DIN STRAINATATE

Un furt misterios. — Un furt îndrăzneț a fost comis intre Sîmbătă și Lunia trecută la casa de economie din Bruxelles S'aŭ luat din casa de fer 186 000 de francĭ.

Această casă, de un sistem noŭ, avea un mecanism foarte complicat și părea la adăpostul orĭ căreĭ manopere din partea hoților! casa avea două cheĭ. Una era încredințată d-luĭ Bernaerts, casierul, pe care acesta o pusese Sîmbătă în buzunar, părăsind biuroul; cea-l'altă, se dedea directoruluĭ general care o închidea într'o casă de fer particulară.

Cum s'a descoperit furtul, s'a căutat în cacasa directoruluĭ și cheia a fost găsită la locul eĭ; era neatinsă în învelitoarea eĭ. Pe de altă parte, casa de fer principală nu prezintă nicĭ cea maĭ micĭ urmă de spargere.

Nimenĭ nu știe ce să creadă de minunea asta.

* * *

Sănătatea Țareviciuluĭ.—Principele George, fratele împăratuluĭ Rusieĭ și moștenitorul presumtiv al tronuluĭ, e pe moarte. Totușĭ el a voit să vie cu orĭ-ce preț la Petesburg ca să-șĭ vadă familia. Doctorul Leyden a spus însă că dacă Țareviciul maĭ stă 24 de ore în clima Petesburguluĭ moare. Atuncĭ împărăteasa-mamă și-a luat copilul și a plecat imediat cu el la Copenhaga, unde clima e maĭ sănătoasă.

* * *

Foamete și revolte în Persia.—Revoltele continuă la Febriz. Afacerile s'aŭ oprit; bazarele sînt închise. Totușĭ europeniĭ se află în siguranță.

Prețul pîiniĭ a fost scoborît la 60 de banĭ, cu toate astea populația a atacat palatul prințuluĭ moștenitor, care a dat ordin gardeĭ să tragă focurĭ; vre-o două-zecĭ de inșĭ aŭ fost omorîțĭ.

* * *

Brazilieniĭ, Englezi și Italieniĭ.—Ocuparea insuleĭ Trinidad de către Englezĭ, se confirmă. Pricina ocupăreĭ acesteĭ insule e că pe acolo trebue să treacă cablu sub-marin, care să stabilească relațiĭ telegrafice între Anglia și Republica Argentină. Englezeĭ vor să fie stăpînĭ pe acest cablu

D. Renato de Martino, ministrul Italieĭ în Brazilia, a primit ordin să plece la Rio-de-Janeiro pentru a azista la regularea diferenduluĭ între cele două țărĭ Guvernul brazilian a oferit 200 000 de leĭ despăgubirĭ, dar Italia a răspuns că'ĭ prea puțin.

Chestia Marocana

MADRID, 27 Iulie — Escadra spaniolă. compusă din 6 corăbiĭ a părăsit azĭ Ferrol. Se duce la Tanger.

Correio explică apropierea între Anglia și Spania, zicĕnd că interesele ambelor țărĭ nu sînt în oposițiune nicĭ în Maroc, nicĭ în cele-l-alte părțĭ ale lumeĭ.

Știrĭ Mărunte

* Aseară la orele 7 jum. saŭ întors în Capitală ceĭ patru velocipediștĭ D-niĭ D. Dumitrescu, Th Witting, E. Witting și A. Lazarovitsch, plecațĭ Duminica trecută la Brașov, în escursiune pe biciclete. Aŭ făcut distanța de 500 chilometri trecînd prin Ploeștĭ, Cîmpina, Comarnic, Sinaia, Bușteni, Predeal, Brașov, Eleopatak, întorcîndu-se prin Rucăr, Cîmpu-Lung, Piteștĭ și Titu.

In Piteștĭ aŭ întîlnit doĭ distinșĭ profesorĭ din Clausemburg, Transilvania, D-niĭ Borbely și Scharscher, carĭ călătoresc pe velociped pînă la Constantinopol. Aceștia vor rămîne azĭ în Capitală, iar mîine la orele 3 dimineața ĭșĭ vor continua călătoria.

* *Neue Freie Prese*, află din Paris că toate stațiunile principale din Francia aŭ primit ordin de a încerca un noŭ macagiŭ după sistemul unuĭ romîn, care trăește acolo. Incercările făcute la Corbeil arată că acest sistem nu împedică numaĭ deraiarea ci face ca trenul, care a trecut pe o cale greșită, să intre cu chip automatic pe calea adevărată.

* Situația caseĭ de economie pe ziua de 1 Iulie a. c. este cea următoare:

In circulație după ultima situație aŭ fost 92,614 librete, representînd depuneĭ în valoarea de 21 270.991 leĭ.

S'aŭ liberat în cursul luneĭ Iunie 1988 librete pe valoarea depusă de leĭ 1,146,510.

S'aŭ anulat în cursul luneĭ Iunie 1786 librete restituindu-se 971,140 leĭ.

Aŭ rămas în circulație la 1 Iulie 92 miĭ 816 librete representând 21,445, 361 leĭ depușĭ ca economie.

BULETIN ATMOSFERIC

Institutul meteorologic

București, 28 Iulie 1895, 12 ore ziua

Inălțimea barometrică la	0° 748.7
Temperatura aeruluĭ C°	20°.2
Vîntul slab de la W.	
Starea ceruluĭ: acoperit.	
Temperatura maximă de erĭ	32°
„ minimă de astăzĭ „	18°
Temperatura la noĭ a variat între +33° și +12°	

Timp recoros și liniștit, noaptea nor și puțină ploae repede La Pucioasa ploaea a fost torențială; în multe localitățĭ ploaea a fost însoțită de manifestațiunĭ electrice. Ploaea a fost abondentă în Muntenia; în Moldova a plouat numaĭ în cîte-va localitățĭ. Barometrul s'a coborît în toată țara, iar temperatura a crescut puțin

Timpul recoros se menține și astă-zĭ, cerul închis, dimineața puțină ploae și furtună. Barametrul se ridică încet.

INTIMPLARI

Accident. — Șeful de tren Nicolae Ionescu a alunecat alaltă seară pe scara unuĭ vagon între stațiile Tecucĭ și Ivești și căzînd jos și-a fracturat o mînă.

Nenorocitul a fost ridicat de un cantonier și a doua zi internat în spitalul din Tecucĭ.

* * *

Incercare de sinucidere. —Azi dimineață pe la orele 8 și jumătate o tînără servitoare, anume Lina Anton în etate de vr'o 22 de anĭ, s'a dus foarte agitată la hotelul Avram cerînd o cameră.

I s'a dat imediat camera No. 15.

Abia a intrat în odaie, și femeia a băut o soluție de chibriturĭ disolvate într'un pahar cu apă.

Un servitor, însă, căruia i se păruse suspectă nervositatea femeieĭ, a urmărit'o de aproape și observînd'o prin fereastră, că a băut ceva, numaĭ de cît a chemat un sergent.

Nenorocita femeie a fost transportată apoĭ la spitalul Brîncovenesc.

INFORMATIUNI

Congresul naționalităților

— *Prin fir telegrafic* —

(De la corespondentul nostru special)

Numărul congresiștilor sosițĭ pînă aseară la orele 6 este enorm de mare. D. Diamandi Manole din Brașov a sosit ierĭ dimineață cu 25 de sătenĭ și cu D-niĭ Străvoiu, Gh. Popp, părintele Băiulescu, etc. Din Sibiŭ și din împrejurime aŭ sosit peste 50 de advocațĭ, preoțĭ, proprietarĭ și țăranĭ. Din Abrud D-niĭ Iosif Crișianu, protoereul Furduĭ, proprietarul de mine Cothișel și alțiĭ în fruntea a vr'o 20 de Moțĭ. Din Arad, Lugoj, Caransebeș, Cluj, Beiuș, Sălaj, Gherla, Năsăud, Reghin, Deva, Blaj, etc., în total peste 500 de alegătorĭ.

Cea maĭ mare parte a romînilor aŭ sosit aseară și azĭ dimineață.

* * *

Din partea sîrbilor și a slovacilor de asemenĭ aŭ sosit foarte mulțĭ.

Se crede că numărul congresiștilor se va urca la vr'o 5000.

* * *

Aseară congresiștiĭ s'aŭ întrunit la masă comună în restaurantul hoteluluĭ Central. O veselie de nedescris domnia printre dînșiĭ. Toțĭ așteaptă cu nerăbdare deschiderea congresuluĭ.

* * *

Ierĭ după amiazĭ aŭ sosit la Budapesta D-niĭ Porumbaru, Delavrancea, Bursan și alțiĭ din Romînia.

Eĭ aŭ fost conduși de comitetul studenților la hotel Național.

* * *

Prin cercurile naționalităților se remarcă foarte mult campania de împăcare deschisă de D. Horvath Gyula prin Magyar Hirlap, *precum și articolele sale simpatice Romînieĭ.*

Cele-l'alte ziare țipă desperat în contra alianțeĭ naționalităților, prezintînd'o drept o fiică a panslavizmuluĭ.

D. Horvath Gyula face un noŭ apel guvernuluĭ unguresc cerîndu-ĭ să caute a stabili relațiunĭ intime cu guvernul romîn și apoĭ să se împace și cu Romîniĭ din Transilvania și Ungaria pe baza reformelor administrațieĭ și a legeĭ electorale.

* * *

Congresul s'a deschis azĭ dimineață la orele 9 în marea sală a Hoteluluĭ Național.

Un document

Reproducem după *Constituționalul* următorul document important în afacerea Brenning-Ressu-Robescu:

Copie după ordinul Ministerului Justiției No. 11,821 din 24 Iulie 1895, adresat D-luĭ procuror general Curțeĭ Galați.

Ordonanța judecătoruluĭ de instrucțiune în afacerea Brenning formulează în contra D-luĭ C. Ressu, primarul Galaților, o serie de imputărĭ care cată neapărat să fie cercetate maĭ de aproape.

Atît în interesul justițieĭ, cît și pentru a da D-luĭ Ressu putința de a'șĭ prezenta o apărare legală, vețĭ bine-voi a dispune ca la prima înfățișare a procesuluĭ, procurorul să'șĭ întindă formal rechizițiunile sale și asupra D-luĭ Ressu. Rămîne, se înțelege, la apreciațiunea tribunaluluĭ, dacă asupra acestuĭ rechizitor, se va putea face instrucțiune orală în ședință, saŭ dacă va fi necesar un supliment de instrucțiune.

D. procuror va examina, dacă este oportun să'șĭ întindă rechizitorul încă de la începutul ședințeĭ saŭ numaĭ după ascultarea martorilor, ale căror depunerĭ pot confirma indicațiunile din ordonanță.

Vețĭ bine-voi a maĭ da instrucțiunĭ precise procuroruluĭ, ca, în dezbaterile din ședință, să se împingă interogatoriile cît de departe, ca să se știe precis dacă Șapira a dat cuĭ-va și cuĭ a dat, din sumele ce este acuzat că a primit. Este de interes capital ca să se știe precis dacă sînt funcționarĭ saŭ alte persoane care aŭ primit darurĭ, după cum pare să rezulte din unele motive ale ordonanțeĭ.

In fine, ordonanța ocupîndu-se de registrele luĭ Brenning face mențiune de «sume, unele «destul de marĭ, pentru persoane ale căror «nume, parte nu se pot descifra și parte nu «se văd intervenind în afacerile din Galațĭ». Vețĭ bine-voi în această privință, să ordonațĭ îndată o informațiune judiciară conf. art. 45 din proc. penală asupra acestuĭ punct, care a dat loc la comentariĭ grave. Trebue să se stabilească judecătorește dacă în mențiunile din registrele luĭ Brenning se ascund acte de mituire saŭ alte fapte penale prevăzute și pedepsite de lege.

Se înțelege bine că aceste cercetărĭ neavînd nicĭ o conexitate cu fondul, se vor face separat și independent de procesul principal.

Vă comunic, D-le procuror general, că am cerut în acelaș timp D-luĭ ministru de interne, suspendarea D-luĭ Ressu din funcțiunea luĭ de primar, suspendare pe care o putețĭ considera ca acordată și că nu avețĭ nevoe să maĭ facețĭ cerere în această privință.

Primițĭ, etc.

Procesul din Galați

(De la corespondentul nostru special)

Aceeașĭ animație și aglomerație de lume ca și erĭ. Ordinea și liniștea nu sînt, însă, de loc turburate. In sala de ședințe a tribunaluluĭ nu este permisă intrarea decît numaĭ advocaților, ziariștilor, martorilor și unuĭ public foarte restrîns.

La orele 12 *D. Buzdugan*, președintele secțieĭ de vacanță a tribunaluluĭ, deschide ședința.

Brenning fiind pus în încurcătură cu scrisorile din 8 Maiŭ, în care spune, că *contre partie* refuză a semna contractul tramwayuluĭ pînă ce nu va fi satisfăcută, a declarat următoarele:

Contre-partie era primarul Ressu, care i-a spus:

— Nu pot intra în afacerĭ noĭ pînă cînd nu se îndeplinesc vechile angajamente.

In urma acesteĭ declarațiĭ aŭ urmat o serie de telegrame între mine și Georgi, prin care expuneam cazul și văzînd că afacerea întîrzie am luat 20,000 leĭ în două pachete: într'un pachet 10,000 în bilete de bancă belgiene, în alt pachet 10,000 leĭ în bilete franceze. Cu aceste pachete m'am dus la Ressu acasă, dar nu l'am găsit. Ducîndu-mă, însă, la prefectură acolo am găsit pe amîndoĭ, pe prefectul Robescu și pe primarul Ressu și le-am dat cele două pachete.

A doua zi contractul fusese semnat.

Aceasta era *nota* despre care vorbesc în scrisorile mele adresate luĭ Georgi.

Georgi refuza de a achita această *notă*, cu toate inzistențele mele. Iar eŭ văzînd că maĭ aveam multe lucrărĭ de făcut cu aceștĭ oamenĭ și că semnarea contractuluĭ întîrzie, am luat din comisionul meŭ de 50,000 leĭ, depus la Somzée, suma de 20,000 leĭ în speranță că Gorgi mĭ-o va restitui cu timpul.

* * *

Luĭ Brenning ĭĭ vine răŭ și cere un pahar cu apă și voia de a se odihni puțin.

* * *

După cîte-va minute *Brenning* continuă: In privința dreptuluĭ de a ilumina înainte de termen, spune că afacerea a tratat-o Robescu în Bucureștĭ cu Georgi și-apoĭ cu Martin. Știe pozitiv că pentru aceasta s'aŭ dat 12,000 luĭ Robescu, dar nu știe dacă Ressu saŭ Alecu Pavel aŭ căpătat ceva.

In chestiunea tramwaiuluĭ, neagă cunoștința luĭ despre orĭ-ce necorectitudine. Bănueste însă, ceea-ce rezultă din scrisorĭ că Georgi contractase părțĭ de beneficiĭ luĭ *Metru* (Robescu) și *Hector* (Ressu).

In chestia decorațiilor, zice că nu știe de nicĭ un angajament.

In chestia cu scutirea de taxe recunoaște că el a fost însărcinat, dar n'a luat-o în serios și nicĭ n'a lucrat nimic el ci Martin.

Maĭ tîrziŭ însă, a văzut că a beneficiat Georgi ca francez de convenția cu Germania.

Despre registre spune, că ele nu sînt de cît niște simple note; ele nu aŭ date, și că Robescu se împrumuta adesea la el cu sume de banĭ, pe care le nota și-apoĭ le ștergea la restituire. Acum ĭĭ datorează încă 2800 leĭ.

Seghedinul

D. advocat Venter reprezintantul orașuluĭ Seghedin cere tribunaluluĭ în a întreba pe Brenning despre actele referitoare la Seghedin.

Procurorul întrebat asupra acesteĭ cererĭ, declară că o lasă la aprecierea tribunaluluĭ.

Apărarea contestă dreptul tribunaluluĭ de a se interesa de fapte petrecute în țărĭ străine.

Tribunalul, după o scurtă deliberare, respinge incidentul ridicat de reprezentantul orașuluĭ Seghedin.

Interogatoriul luĭ Șapira

Șapira provoacă o ilaritate nesfîrșită în sală prin accentul caraghios al vorbireĭ sale.

El declară că a încheiat un contract cu Martin, procuratorul luĭ Georgi, prin care devenea pe timp de 40 de anĭ funcționar al caseĭ Georgi cu 15 la sută beneficiĭ. Drept garanție Georgi i-a dat 120 de acțiunĭ, carĭ nu fac nicĭ două parale, obligîndu-se a i le răscumpăra în cazul cînd nu ar maĭ avea nevoe de postul luĭ.

După 11 lunĭ aceasta s'a întîmplat, și de și n'a funcționat nicĭ o zi, a primit de la Georgi 35.000 leĭ și 40 de acțiunĭ, dintre care 10 le-a dat luĭ Reisler drept misitie și 8.200 leĭ, adică 10, le are acasă, iar 20 s'aŭ secfestrat.

Advocatul Ferrier declară, că a primit 50 de acțiunĭ.

Șapira neagă. Confundat în privința moduluĭ lesnicios de a cîștiga 35,000 leĭ, el refuză ca să maĭ răspundă.

Interogatoriul luĭ Robescu

Robescu voește să facă o pledoarie; tribunalul ĭĭ cere însă să răspundă scurt și numaĭ la întrebărĭ.

FOIȚA ZIARULUI «ADEVERUL»

12

BĂUTOAREA DE SINGE

PARTEA I-a

Curtea cu jurațĭ

I

— Nu răspunzĭ? inzistă președintele; la această întrebare care țĭ s'a adresat în maĭ multe rîndurĭ continuĭ a opune o tăcere încăpățînată?... Nu vreĭ să te întorcĭ azĭ la sentimente maĭ bune?... și nu te temĭ că această grijă mare de a'țĭ ascunde numele adevărat va fi spre stricăciune cauzeĭ d-tale, deschizînd drumul liber presupunerilor celor maĭ rele? Aide... răspunde... și fără să maĭ staĭ la îndoială dă-ne informațiile pe carĭ țĭ le cerem.

Gilberta dete din cap cu tristeță.

— Nu pot, răspunse cu glasul slab.

— Eștĭ născută la Paris?... saŭ dacă nu, de cînd eștĭ aci?

— Nu știŭ... Nu mă silițĭ să răspund... nu pot... nu vreaŭ să răspund... Chiar dacă din pricina acesteĭ tăcerĭ ar fi să fiŭ condamnată... jur că o voiŭ păstra în totdeauna.

— Bine... șezĭ.

Interogatorul era sfîrșit.

Se făcu o pauză de cîte-va minute, în timpul căreia martoriĭ acesteĭ scene ĭșĭ înpărtășiaŭ impresiunile asupra răspunsurilor acuzateĭ și asupra ținuteĭ sale.

E sigur că refuzul eĭ de a răspunde precum și lipsa de limpezime a unora din afirmările eĭ părusere suspecte tuturor... nimenĭ nu putea admite maĭ ales ca ea să fi refuzat, după cum zicea, oferta de căsătorie ce i-ar fi făcut contele de Blanca!...

Peste cîte-va momente, ședința reîncepu; toate convorbirile încetară și se făcu iar o tăcere mormîntală.

Incidentele carĭ urmară nu prezintară de cît un interes mediocru.

Cîțĭ-va martorĭ fură ascultațĭ, ale căror depozițiunĭ nu prea adeseră multă lumină în afacere.

Doctoriĭ chiar nu făcură de cît a repeta ceea ce se spusese în actul de acuzare.

Curiozitatea publiculuĭ nu se redeșteptă de cît în momentul cînd se chemă un martor foarte cunoscut în lumea pariziană și care părea a fi fost amestecat într'un chip maĭ intim în viața acuzateĭ.

Era Salomon Baudry.

Fostul negustor de haine făcuse avere mare de cînd l-am văzut figurînd în prolog.

Poate că maĭ continua și acum comerciul pe care-l făcea odinioară, dar nu se știa. Ceea-ce era sigur, era că locuia în acelaș apartament din strada Bretagne, și că nimic din viața sa aparentă nu autoriza pe cine va să crează că se îmbogățise de doĭ-spre-zece saŭ treĭ-spre-zece anĭ.

Era văzut însă adesea la Bursă, de la două pînă la treĭ ore dup'amiazĭ, și în toate serile era nelipsit pe bulevard prin apropierea pasajuluĭ Opereĭ.

Coreligionariĭ luĭ spuneaŭ că *înota în aur*, și ceea-ce e incontestabil, e că era interesat într'un mare număr de afacerĭ, fără însă ca cine-va să fi putut spune la ce cifră se putea urca participarea luĭ în fie-care din ele.

Maĭ eraŭ, afară de aceasta, în existența luĭ părțĭ bizare, carĭ ar fi fost de ajuns în toate capitalele Europeĭ ca să-l semnaleze atențiuniĭ publice.

Salomon Baudry era prietenul tuturor femeilor maĭ cunoscute în lumea galanterieĭ. Se zicea că chiar dînsul *lansase* pe multe din ele și nu era nicĭ una care să nu se fi arătat foarte mîndră, aproape fericită, d'a-ĭ atrage privirile saŭ d'a-ĭ merita zîmbetul.

Nu i se cunoștea însă nicĭ o legătură oficială în această lume, și acest fel de imperiŭ pe care-l exercita asupra acesteĭ lumĭ îndoelnice rămăsese de mult un mister.

In așa condițiĭ, se înțelege că mărturia luĭ în afacerea Blanca era o atracțiune puternică pentru acest public excepțional... și cînd fostul negustor de haine fu introdus, toate privirile se întoarseră spre dînsul, și tăcerea se făcu și maĭ adîncă și maĭ solemnă.

Salomon era atuncĭ de vre-o patru-zecĭ —patru-zecĭ și cincĭ de anĭ... Era îmbrăcat elegant și se vedea că ținea să atragă atenția cît maĭ mult asupra luĭ, împodobindu-șĭ legătura și degetele cu diamante marĭ.

Salută pe jurațĭ făr'a părea emoționat de atenția al căreĭ obiect era și, după întrebările obicĭnuite, președintele îl pofti să șază.

— Nu cunosc pe acuzata de cît de vr'o opt-spre-zece lunĭ, zise Baudry, răspunzînd la întrebarea din urmă ce i se pusese... și nu pot să daŭ nicĭ o lămurirĭ asupra antecedentelor sale. Cînd am cunoscut-o, era deja știută de toțĭ și de alt-fel, în lumea în care trăia, rare orĭ să preocupă cine-va de trecutul femeilor pe carĭ le întîlnește...

— Cu ce ocazie aĭ făcut cunoștința Gilberteĭ Desmaret?

— In momentul chiar cînd D. conte de Blanca a dăruit Domnișoareĭ Gilberta casa din Champs-Ellyzées.

— Ce s'a petrecut atuncĭ?

— A! un lucru foarte simplu... Pentru întîia oară se făcea Domnișoareĭ Gilberta un ast-fel de dar... era neliniștită, și voia să știe dacă nu era primejdios pentru dînsa să primească acest dar.

— Domnișoara Gilberta sta la îndoială să primească saŭ nu?

— Da, Domnule.

— Crezĭ că era sinceră?

— Asta nu pot s'o știŭ, dar ceea ce pot spune e că îndată ce am asigurat pe D-șoara Gilberta că poate primi darul fără să se expună la nicĭ o neplăcere nu să maĭ împotrivi.

— Aĭ maĭ văzut de multe orĭ pe acuzată de atuncĭ?

— De cîte-va orĭ numaĭ.

— Pe contele de Blanca îl cunoșteaĭ?

— Nu, Domnule președinte.

— Nu l-aĭ întîlnit la D-ra Gilberta?

— Nicĭ odată.

— Cunoșteaĭ însă relațiile carĭ existaŭ între conte și acuzată.

— Tot Parisul le cunoștea.

— In sfîrșit... n'aĭ maĭ tratat alte afacerĭ cu cliența D-tale?

— Am avut ocazia de a o revedea într'o împrejurare recentă, și poate că tocmaĭ amănuntele acesteĭ operațiĭ are interes justiția a le cunoaște.

— Explică-te maĭ lămurit și spune tot ce științĭ.

— Iată, Domnule președinte... Sînt acu cîte-va lunĭ... într'o dimineață am primit o scrisoare de la D-șoara Gilberta care mă chema numaĭ de cît la dînsa; zicea că are să-mĭ ceară un serviciŭ de cea maĭ mare importanță, și mă ruga să nu pierd nicĭ un moment... Peste cîte-va ore m'am și dus, și acuzata m'a primit imediat.

— Ce țĭ-a cerut?

— Părea îngrijată, agitată... Imĭ vorbia de un accident ce se produsese în viața eĭ și că avea nevoe absolută chiar în acea zi de o sumă de o sută cincĭ-zecĭ de miĭ de francĭ.

— Ce voia să facă cu baniĭ ăștia?

— Nu mĭ-a spus.

— Nu bănuiaĭ însă D-ta nimic?

—Nu, Domnule președinte... Mĭ-am torturat mult mintea ca să ghicesc... Am întrebat pe cine credeam că poate ști ceva dar nimenĭ nu mĭ-a putut spune nimic în privința asta.

— In sfîrșit, aĭ procurat acuzateĭ suma de care avea nevoe?

— Da, Domnule.

— Chiar în ziua aceea?

— Era o condiție expresă. I-am dus seara suma întreagă, despre care îmĭ dete chitanță, și peste cîte-va zile am aranjat toată afacerea luînd ipotecă asupra caseĭ din Champs-Elysées.

— Crezĭ că contele de Blanca a știut ceva despre acest împrumut?

— Nu, Domnule președinte, din motivul foarte simplu că în acel timp legăturile dintre conte și acuzata eraŭ întrerupte.

— Unde era contele?

— Cred că era la Londra.

— Bine. Nu maĭ avem să vă întrebăm nimic.

Salomon Baudry salută curtea și se întoarse la locul săŭ, trecînd pe dinaintea tuturor spectatorilor pe carĭ depoziția asta ĭĭ interesase foarte mult.

(Va urma)

BURSA DE BUCURESCI

Cursul de la 27 Iulie (8 Iulie). 1895

5% Renta r. p.	102	Acț. B. Agricole	240
5% Renta am.	100	Dacia-Romînia	411
5% „ (92—93)	99 1/4	Naționala	424
5% „ am.	97	Patria	100
6% Oblig. rur.	102 7/8	Construcțiĭ	167
Pensiunĭ	285	*SCHIMB*	
5% Obl. c. Buc.	98 1/4	Londra	25.22 1/2.20
5% „ (1890)	98 3/4	Paris	99 90.85
5% Fonc. rur.	94 1/2	Viena	208.07 3/4
6% „ urb.	100 1/2	Berlin	123 30.25
5% „ „	91 5/8	Belgia	99.15
5% „ „ Iașĭ	82 1/4	Scont B. a.	8
6% Obl. bazalt	—	Avans. „ v.	6
Banca Naț.	1592	„ C. dep.	6 1/

Cu mare greutate Robescu se hotărește a se supune.

Procurorul: Cum consideri faptele luĭ Brenning?

Robescu: Reprobabile.

Procurorul: Atîta tot?

Robescu: Ce vreĭ maĭ mult?

Președintele: Brenning a declarat că ți-a dat D-tale și luĭ Ressu cîte 10,000 leĭ. E adevărat?

Robescu: Contest în mod absolut, că mi s'ar fi dat vr'odată banĭ. Recunoaște că a fost vorba de decorațiĭ reciproce, dar că nu s'a dat nicĭ un ban pentru asta și nicĭ urmare nu s'a dat acestor ințelegerĭ.

Președintele: Dar scrisorile în cestiunea iluminatuluĭ?

Robescu: Recunosc întîlnirea în Bucureștĭ cu Georgi și că am vorbit de extensiunea și permisiunea iluminatuluĭ înainte de timp.

Eŭ am intervenit pe lîngă Alecu Pavel, după rugămintea luĭ Georgi ca să'șĭ modereze pretențiile și am izbutit. Aci primarul nu maĭ putea avea nicĭ un rol, căcĭ renunțarea sta la dispoziția antreprenoruluĭ.

Recunosc că am luat banĭ pentru Alecu Pavel, pe carĭ i-am dat după ce a semnat renunțarea. Recunosc și aceea, că sînt dator luĭ Brenning.

***

Orele fiind înaintate, ședința se ridică la 7 seara, fixîndu-se continuarea interogatoriuluĭ luĭ Robescu pe azĭ la orele 11.

Mitropolitul Iosif al Moldoveĭ a serbat alaltăerĭ aniversarea-75-a a nașterei sale.

Cu această ocazie bătrînul prelat a primit numeroase felicitărĭ din partea miniștrilor și a întreguluĭ cler.

Cetitoriĭ vor găsi azĭ, la pagina a 4-a urmarea romanuluĭ: *Cine'ĭ Ucigașul?*

Din cauza timpuluĭ nefavorabil serbările Societățeĭ Preseĭ *carĭ trebuiaŭ să fie în Cișmegiŭ azĭ și mîine, Sîmbătă 29 și Duminică 30 Iulie aŭ fost amînate pentru Sîmbăta și Duminica viitoare.*

Vom publica programul la timp.

La consiliul de miniștrĭ ce s'a ținut ierĭ n'a luat parte nicĭ un ministru junimist.

D. Ghermani e în congediŭ; D. Marghiloman a plecat direct la Paris, iar D. Carp zeflemisește lumea la Constanța.

D. Carp nicĭ nu se va întoarce în capitală până Marțĭ dimineața și în seara aceleiași zile se va înapoia la Constanța.

Agenția romînă vestește că regele Carol și regina aŭ sosit erĭ la Umkirch lângă Friburg pentru afacе o visită principseĭ Iosefina mama regeluĭ.

Nota rusească

PETERSBURG, 28 Iulie. — *Biroul telegrafic* rusesc anunță că *după informațiunile sale autentice nu s'a trimis preseĭ străine nicĭ un comunicat rusesc în privința afacerilor bulgare.*

Correspondenz-Bureau din Viena declară că știrea din Petersburg în privința atitudineĭ Rusieĭ în afacerile bulgare publicată la 1 August i-a fost transmisă de biuroul *Wolff* din Berlin ce-ĭ transmite știrile ruseștĭ de anĭ de zile. Biuroul *Wolff* a adăogat la această știre observația *„din sorginte de mîna întîia"*. In textul știriĭ era și pasagiul următor: «Pe basa unor informațiunĭ luate la ministerul afacerilor străine sîntem în măsură a asigura că» etc.

In această stare de lucrurĭ *Correspondenz Bureau* avea cu atît maĭ puțin motiv de a pune la îndoială caracterul autentic al acesteĭ știrĭ, cu cît conținutul săŭ răspundea informațiunilor cunoscute pînă acuma asupra intențiunilor guvernuluĭ rusesc și nu era nicĭ un motiv de a admite că această atitudine s'a schimbat.

Corespondenz Bureau nu maĭ puțin nu putea pune la îndoială această știre ce ziarul *Nord* carea pare la Paris o publicase cu cîte-va zile înainte și cu aceleașĭ ideĭ.

DIN SLANICUL MOLDOVEI

(Corespondență particolară a „Adevĕruluĭ")

Ca să spun tot ce s'a petrecut într'o lună în Slănic mi-ar trebui și timp și hîrtie și cum n'am nicĭ una nicĭ alta, mă voiŭ mărgini să restrîng toate faptele, să le comprim pentru ca să le pot spune pe toate.

Vi s'a scris ca aicĭ birtașiĭ s'ar fi pus în grevă și că aŭ ținut birturile închise pînă la 5 ore seara. Nu e tocmaĭ exact, căcĭ grație D-luĭ Christodul inginer, birturile s'aŭ deschis peste o jumătate de oră.

***

A fost un omor în Satul noŭ. Făptuitoriĭ nu s'aŭ descoperit.

S'a maĭ ivit o bandă de hoțĭ, 16 la număr, între Tîrgu-Ocna și Slănic. Mi-a spus primarul Slăniculuĭ că s'a pornit o poteră în urmărirea lor.

In ziua de 20 Iulie a fost aci în Slănic episcopul Hieronim Ploeșteanul. Sfinția sa a hirotonisit un preot. Seara s'a dat în sala cazinuluĭ, baluĭ Ligeĭ.

Grație familiilor Mîrzescu, Pogonaț, Ghica și Nenovicĭ precum și D-lor Seriani, Miciora, Dimitriadi, Grigorescu Brăila, Gane, etc., baluĭ-a avut o reușită splendidă producînd o rețetă ca de vre-o 2500 leĭ noĭ.

Alt nimic de cît că aicĭ e o scumpete maĭ mult de cît scumpă. Băile calde sînt enorm de scumpe: 3 francĭ o bae plus bacșișul.

Mîncarea asemenĭ. Aceasta însă se explică căcĭ birtașiĭ plătesc o chirie colosală administrațieĭ. Chiria pe care o plătește D. M. Ispas se urcă aproape la 7 miĭ de leĭ pentru treĭ lunĭ cît ține sezonul!

Distracțĭ: plictiseală berechet. Noroc că a venit artiștiĭ A. Rădulescu și D-na Rădulescu de la teatrul din Iașĭ, carĭ ne fac să maĭ uităm de necazurĭ. Jocul de ruletă de aci face marĭ ravagiĭ prin pungile vizitatorilor.

Escursiile sînt foarte plăcute dar aŭ un singur cusur că rup ghetele.

Vizitatoriĭ anul acesta sînt foarte mulțĭ, camere nu se maĭ găsesc nicĭ în Satul noŭ nicĭ pe la hotelurĭ, toate astea mulțumită căldurilor carĭ gonesc lumea din orașe.

Macelurile din China

PARIS, 28 Iulie.— *Temps* vorbind de măcelurile din China zice că este cu neputință ca Europa să asiste nepăsătoare. Inițiativa măsurilor pentru a cere reparațiunĭ aparține puterilor aĭ căror naționalĭ aŭ suferit maĭ mult.

Temps speră că unitatea morală a Europeĭ se va reconstitui în această privință și că China va acorda o satisfacție grabnică.

Rascoala din Macedonia

SOFIA, 28 Iulie.—Se confirmă știrea că mișcarea revoluționară de la granița Macedonieĭ e aproape cu desăvîrșire terminată.

In timpiĭ din urmă șase ofițerĭ de rezervă s'aŭ dus în Macedonia. Sub-locotenentul Sarafov a putut găsi un refugiŭ cu vre-o treĭ-zecĭ din tovarășiĭ săĭ în mănăstirea Rilo, unde aŭ depus armele și de unde apoĭ aŭ fost conduși în interior.

La 3 August o bandă de 60 de oamenĭ a trecut granița Kolnitzi din departamentul Kustendjil; a fost urmărită de două companiĭ ale garnizoaneĭ din Kustendjil. Banda a fost respinsă un kilometru maĭ departe de trupele turceștĭ și apoĭ dezarmată de detașamentul bulgar.

Sub-prefectul din Dubnița semnalează o bandă de vre-o 60 de oamenĭ condusă de Voivodul Vanatantov și care ar fi fost văzută cu două zile înainte îndreptîndu-se către graniță. Garnizona din Dubnitza a plecat îndată în urmărirea eĭ.

Abonamente de vilegiatură

In țară:
O lună 3 leĭ; 15 zile leĭ 1.50
In străinătate:
O lună 5 leĭ; 15 zile leĭ 2.50.

EDIȚIA III

ULTIME INFORMATIUNI

Comunicat „Țăriĭ".

In *Monitorul oficial* cu data de 28 Iulie 1895 s'a publicat următorul comunicat adresat ziaruluĭ *Țara*:

Ziarul *Țara*, într'o serie de articole și informațiunĭ consacrate afacereĭ Brening, conține, privitor la instrucțiunea afacereĭ și la administrațiunea ministeruluĭ justițieĭ, afirmațiunĭ cu totul neexacte.

I. *Țara* afirmă că instrucțiunea a fost dirigiată de ministrul justițieĭ. Aserțiunea este cu totul eronată. Ministrul justițieĭ, de la data de 8 Iunie, cînd a dat ordinul să se aresteze D-niĭ Somzée fiul și Brening, și să se înceapă de îndată o «instrucțiune riguroasă», n'a maĭ avut nicĭ un amestec în direcțiunea afacereĭ, încredințată d'a întregul parchetelor locale. D. procuror general a ținut numaĭ regulat în curent pe șeful săŭ de progresele instrucțiuneĭ, și toate informațiunile date de D-sa aŭ fost treptat comunicate întreguluĭ guvern.

II. *Țara* afirmă că ordonanța dată la 12 Iulie de D. judecăror de instrucție este opera ministruluĭ, D. judecător supunînd acestuia numaĭ schița lucrăreĭ sale. Această afirmațiune, maĭ mult injurioasă pentru magistrațĭ de cît pentru ministru, este absolut neexactă. Nicĭ o dată, și în nicĭ o afacere, actualul ministru de justiție nu a dat verĭ unuĭ judecător de instrucțiune indicațiunĭ asupra moduluĭ cum ar căuta să se pronunțe, și nu este dovedit că vre un predecesor al săŭ ar fi comis o așa gravă încălcare de atribuțiunĭ.

Printr'o scrisoare, care este la dosar, D. judecător Caracaș dă următoarea desmințire: «Nu este adevărat că așĭ fi spus vre odată «cuĭ-va că ordonanța mea a fost schimbată «în unele părțĭ dupe ordinele ce am primit.....; «ceea ce am scris în ordonanța mea nu este «de cît expresiunea convingereĭ mele proprie».

D. judecător se maĭ plînge că stirile date sînt *născocirĭ tendențioase*, fie pentru a ataca pe ministru, fie pentru a înjosi și compromite pe magistrat.

III. *Țara*, în fine, acuză pe ministrul justițieĭ că a dosit de la datoria sa, pentru că, luînd cunoștință de ordonanță, în partea unde se menționează lipsa de rechizițiunĭ în privința D-luĭ Ressu, nu a dat ordine ca să se împlinească această lacună.

Țara ar trebui să știe că ordonanța definitivă a judecătoruluĭ se dă asupra rechizitoruluĭ parchetuluĭ, că aceste rechizițiunĭ *preced*, iar nu *urmează* ordonanța. Ar maĭ trebui să știe că o ordonanță zisă definitivă, nu se poate modifica, și nicĭ urmăririle nu se pot întinde la alțiĭ de cît ceĭ coprinșĭ într'însa, de cît: 1) Prin reformare a ordonanțeĭ de camera de punere în acuzațiune; 2) Prin supliment de instrucțiune ordonat de tribunalul fonduluĭ.

Prima cale nu se putea urma, camera de punere în acuzațiune nefiind sezisată de nimenĭ, și nu parchetul de prima instanță care judecase rechizițiunile sale suficiente, avînd să facă opozițiune.

Cea de a doua cale era singură deschisă, și ministrul justițieĭ nu a așteptat somațiunile *Țăreĭ* pentru a o alege. Prin ordinul cu No. 11,821 din 24 Iulie, ministerul a dat parchetuluĭ general următoarea instrucțiune:

«Atît în interesul justițieĭ, cît și pentru a «da D-luĭ Ressu putința de a'șĭ prezenta o «apărare legală, vețĭ bine-voi a dispune ca, «la prima înfățișare a procesuluĭ, procurorul «să'șĭ întindă formal rechizițiunile sale și a-«supra D-luĭ Ressu. Rămîne, se înțelege, la «apreciațiunea tribunaluluĭ dacă, asupra aces-«tuĭ rechizitor, se va putea face instrucțiune «orală în ședință, saŭ dacă va fi necesar un «supliment de instrucțiune».

Inanitatea afirmațiunilor ziaruluĭ *Țara* fiind cu totul demonstrată, ministerul nu are să se preocupe de limbagiul nemăsurat în care magistratura și ministerul sînt zilnic atacațĭ.

Singurul lucru important era ca să nu se poată acredita în public fapte eronate, cărora se dă desmințire absolută.

Directorul nostru se va ocupa de acest comunicat în revista de Lunĭ a ziaruluĭ.

Congresul naționalităților

O depeșă sosită la Ligă azĭ dimineață spune:

Congresul se va deschide la orele 2. d. a.— Aŭ sosit o mulțime de delegațĭ romînĭ, slovacĭ și sîrbĭ.

Congresul va fi presidat de D-niĭ *George Pop de Băsești* (eșit numaĭ Lunia trecută din temnița de la Vaț). *Doctor Polit*, și *Mudron*. Intrarea e cu bilete.

Toate provinciile locuite cu romînĭ sînt bine reprezentate. Fruntașiĭ slovacĭ și sîrbĭ toțĭ presențĭ. *Naționalitățile sînt înțelese deplin asupra programuluĭ.*

***

Iată și depeșile ungureștĭ ale *Agențieĭ romîne*:

BUDAPESTA, 28 Iulie. — Ministrul de interne a autorizat congresul naționalităților ca meeting popular de un caracter politic. A pus condițiunea ca organizatoriĭ să ia răspunderea ordineĭ și ca congresul să nu discute nicĭ o chestiune *anti-legală saŭ anti-constituțională.*

Poliția a fost invitată să trimeată la congres agențĭ, interprețĭ și stenografĭ carĭ să înțeleagă diferitele limbĭ ce se vor vorbi în timpul discuțiunilor.

BUDAPESTA, 28 Iulie. — Azĭ în ajunul zileĭ deschidereĭ congresuluĭ naționalităților, aŭ maĭ sosit 150 de participanțĭ.

S'aŭ produs divergințe de opiniunĭ (?!) la întrunirea șefilor celor treĭ naționalitățĭ.

Se crede că Congresul va fi foarte animat.

***

Tot *Agenția romînă* ne maĭ comunică și următorul extras dintr'un articol impertinent la adresa romînilor, pe care oficiosul *Pester Lloyd* l-a publicat în număru-ĭ de erĭ:

Pester Lloyd declară că Congresul naționalităților este întreprinderea numaĭ a cîtor-va persoane carĭ voesc cu orĭ-ce preț să joace un rol. Congresul este opera cîtor-va exilațĭ voluntarĭ la Bucureștĭ carĭ aŭ luat direcțiunea mișcăriĭ romîne în locul *martirilor* de la Szeghedin.

Monitorul *de azĭ publică decretul regal prin care căpitanul Paul Lucasievicĭ se trece în poziție de reformă „pentru greșelĭ grave contra onoareĭ, comise pe cînd compta ca subdirector al școaleĭ de cavalerie."*

Falșurile „Lumeĭ Nouă"

Ziarul *Bilanțelor falsificate* a trecut din perioada prostiilor în aceea a falsificărilor în masă.

Acest ziar pretinde că *Adevĕrul* a indus publicul în eroare anunțînd «că o anume Rachela, tînără de 22 de anĭ și de toată frumusețea s'ar fi otrăvit din pricina unuĭ amor nenorocit,» pe cînd adevărata Rachelă este o prostituată urîtă și de 42 de anĭ.

Minte, minte și falșifică ca în tot-d'auna *Lumea Nouă*.

Se poate ca Rachela D-luĭ Nădejde să fie urîtă și bătrînă, dar noĭ *n'am pomenit nicĭ odată de cazul eĭ.*

Dacă *gazeta falșurilor* va putea dovedi că am publicat informația pe care ne-o atribue, **declarăm că vom contribui imediat cu 1000 leĭ pentru alinarea deficitelor ziaruluĭ mîncător de brutăriĭ.**

***

Cu privire tot la falșurile și înșelătoriile *gazeteĭ care stă pe dric*, ziarul *socialist «Lumina»* din Iașĭ constată precum am constatat și noĭ că bilanțul socotelilor ziaruluĭ **este falșificat.** Și ziarul socialist încheie cu vorbele:

«La drept nu înțeleg de ce se ascunde organizațiilor prin bilanțurĭ fantastice adevărata stare a ziaruluĭ. Voițĭ cu orĭ-ce preț să ducețĭ partidul de rîpă politicește și materialicește? Oare organizațiile și tovarășiĭ carĭ aŭ sacrificat atîta pentru această cauză ingrată, n'aŭ macar dreptul de a ști întru cît partida a fost ruinată?»

***

Acuma, după ce am constatat toate acestea, declarăm că închidem discuția o dată pentru tot-d'a-una cu un ziar obicĭnuit cu ocara ca la ușa cortuluĭ.

Acest ziar caută reclama pentru că îșĭ vede sfîrșitul apropiat. Nu noĭ vom fi atît de cruzĭ în cît să 'ĭ prelungim agonia.

Congresul limbilor romane, întrunit la Bordeaux, a fost închis ierĭ.

Adunarea a admis cu unanimitate ca viitorul congres să se țină în anul viitor la Bucureștĭ.

Congresul și-a exprimat dorința ca limba romînă să fie predată în școlile superioare și speciale din Franța.

Anunțăm cetitorilor noștri căsătoria D-luĭ Radu Nițescu cu D-șoara Elena Cucu. Ceremonia religioasă va avea loc Duminică 30 Iulie, la 8 și jumătate seara, în biserica Sf. Gheorghe Noŭ.

Trimitem felicitările noastre D-luĭ și D-neĭ P. M. Cucu, și urărĭ de fericire tinerilor soțĭ.

Un magistrat din Craiova, anume D. Oteteleșeanu, s'a dedat la o scenă din cele maĭ brutale, în ziua de 26 Iulie, în localul găriĭ din Drăgășanĭ.

Acest domn asemănînd pe chelnerul restaurantuluĭ găriĭ cu un fost chelner, cu care a avut un conflict într'un rînd, l'a luat la bătae și i-a dat cu un cuțit în obraz și apoĭ a început să'l bată cu pumniĭ.

Bietul chelner, anume Iorgu Fotescu, un om în vîrstă de vr'o 40 de anĭ, plin de sînge pe față, a luat'o la fugă de frica magistratuluĭ bătăuș.

Toată lumea de la gară a rămas scandalizată de aceste brutalitățĭ și a condamnat în termeniĭ ceĭ maĭ aspri pe D. Oteteleșeanu.

Poșta rurală

Ni se scrie din Bîrlad:

E o adevărată nenorocire cu serviciul nostru poștal rural. Aproape zilnic sosesc la oficiul din localitate reclamațiunĭ din partea librarilor, carĭ expediază jurnale pe la abonațiĭ lor de prin sate. Zecĭ de ziare dispar ca prin farmec în paguba sărmanilor librarĭ, carĭ nu maĭ știŭ ce să facă. Vina probabil e a elevilor expeditorĭ și a factorilor ruralĭ. Dar oare marele vinovat nu e însușĭ D. diriginte, care tolerează ast-fel de neregularitățĭ în oficiul săŭ?

Ne mirăm cu atît maĭ mult, cu cît D. *Gabrielescu* e cunoscut de toțĭ ca un model de ordine și de corectitudine, lucru care displace atîta subalternilor săĭ.

„Adevĕrul Ilustrat" de mîine Duminică, cuprinde următorul sumar:

Cronica săptămînală, de *Const. C. Bacalbașa.*

O minune, versurĭ de *Traian Demetrescu.*

Problema, de *Const. Mille.*

Wiliam Ewart Gladstone, biografie

De departe, de *Csoe din Columb.*

In pragul morțeĭ, versurĭ de *Petru Vulcan.*

De toate.

Glasul amintireĭ.

Fizica amuzantă.

Epigrama, de *Quintus.*

Mofturĭ.

Cine-ĭ ucigașul? roman.

ULTIME TELEGRAME

PETERSBURG, 28 Iulie. — Țarul a ordonat cumpărarea vaporuluĭ *Mokaw* de către flota voluntară și incorporarea sa în flota Măriĭ Negre ca corabie-școală.

PETERSBURG, 28 Iulie. — Din cauza supraproducțiuneĭ zahăruluĭ ce a produs o scădere asupra prețurilor, miniștriĭ de finanțe și agricultură aŭ ordonat elaborarea unuĭ regulament care să împedice crearea de fabricĭ noĭ de zahăr saŭ înoirea celor deja existente, pînă la elaborarea unuĭ regulament definitiv în această privință.

Numaĭ în cazurĭ extraordinare se vor putea acorda concesiunĭ pentru înființarea de fabricĭ noĭ de zahăr pe acțiunĭ, saŭ pentru sporirea capitaluluĭ societăților deja existente.

MADRID, 28 Iulie. *Correo* crede că demonstrația navală anglo-spaniolă la Tanger e destinată să obțină crearea de consulate la Fez. Englitera și Spania sînt sub acest raport într'o posițiune de inferioritate față cu Francia care a obținut dreptul de a instala un consulat la Fez.

KATTOWITZ (Silesia), 28 Iulie.—700 de minerĭ carĭ nu lucraŭ de o săptămână, aŭ reluat lucrul.

PETRECERI

Grădina Dacia. Teatru romîn sub conducerea de scenă a D-luĭ și D-neĭ A. Vlădicescu. Duminică 30 Iulie, se va representa pentru prima oară *Bătdușiĭ*, tabloŭ de moravurĭ de Ion M. Bujoreanu. Spectacolul se va începe cu *Doi morțĭ viĭ* comedie națională în 2 acte de Vasile Alexandri.

Inconsolabiliĭ. Gheorghe, Constantin, Vasile Baltator, Nicolae Nevescal aŭ durerea a vă anunța perderea prea iubituluĭ lor frate și unchiŭ.

Lambru N. Baltator

în etate de 57 anĭ.

Incetat din viață erĭ 28 Iulie 1895, ora 4 p. m.; cortegiul funebru va porni de la domiciliul decedatuluĭ *calea Plevneĭ 155*, la *biserica Albă, calea Victorieĭ* unde se va oficia serviciul religios. La ora 4, cortegiul va porni spre cimitirul *Șerban-Vodă* (Belu).

Prieteniĭ și cunoscuțiĭ carĭ din eroare n'aŭ primit invitațiĭ sînt rugațĭ a considera aceasta ca atare.

FOIȚA ZIARULUI «ADEVERUL»

107

JULES MARY

Cine'ĭ Ucigașul ?

Partea a treia

Amorurile luĭ Collivet

XII

— Domnilor, orĭ carĭ ar fi bănuelile d-voastră și orĭ-carĭ ar fi dovezile pe carĭ le avețĭ, vețĭ înțelege motivele tăcerii mele. D. Collivet s'a purtat foarte răŭ cu mine, e adevărat. Dar pentru asta nu mă simt de loc îndemnată să vă ajut, cum zicețĭ, într'o operă de care voiŭ să rămîn străină. Chiar și dacă l-aș bănui că e un ucigaș, cum se pare că-l acuzațĭ, tot aș tăcea, fiind-că n'aș putea să fac altfel. De aceea, domnilor, dați-mĭ voie să nu vă maĭ răspund și să mă retrag.

— Cel puțin, doamnă, nu v'am ofensat?

— Nu, nu.

— Și ne jurĭ că această convorbire va rămînea un secret între noĭ?

— Pot să vă jur.

Ceĭ doĭ agențĭ se depărtară.

A doua zi dădură de veste șefuluĭ siguranțeĭ despre descoperirea făcută.

— Și ce-ațĭ aflat de la femeea aceea? întrebă șeful.

Agențiĭ plecară iar capetele, jenațĭ.

— N'am putut afla nimic... răspunseră.

— Cum? nicĭ o informație?

Și cum eĭ tăceaŭ, șeful le zise iar:

— Complimentele mele băețĭ... treaba merge strună..., să vă recomand pentru cîte-o gratificație?

Agențiĭ eraŭ dezolațĭ.

XIII

Collivet sosi a doua zi.

De la gară se duse drept la locuința Marieĭ.

Era pe la zece ceasurĭ seara.

Intrebă la portar:

— N'a venit acu cîte-va zile la doamna aceasta o tînără fată, o prietenă...

— Da, îĭ zice domnișoara Suzana... Sunt acasă amîndouă; nu le-am văzut ieșind în oraș nicĭ-odată.

Collivet respiră ușurat.

Nu se înșelase.

Nu venise de geaba.

Se urcă și sună la apartamentul Marieĭ.

Servitoarea care veni să vază cine era, îĭ zise:

— E tîrziŭ acum; ațĭ face maĭ bine să venițĭ mîine dimineață.

Dar Collivet dîndu-ĭ o cartă de vizită răspunse încruntînd sprîncenile.

— Du carta asta stăpîneĭ d-tale.

Servitoarea, intimidată, plecă.

Maria, cînd citi numele de pe cartă îngălbeni și începu să tremure.

— Ce e mămițo? o întrebă Suzana.

— Citește.

Suzana luă carta și citi.

Desperată, descurajată, zise numaĭ atît:

— Așa de curînd!

Apoĭ, pe cînd Maria se uita mereŭ la ea, neștiind ce să facă:

— Trebuie... Trebuie să-l primesc singură, să întîmpin eŭ prima-ĭ isbucnire de furie. Pe urmă veĭ veni și tu.

— Fie. Poate că e maĭ bine așa.

Sărută pe Maria și adăogă:

— Mă duc în odaia mea și voiŭ aștepta pînă mă veĭ chema. Curaj!

— Du-te.

Maria era maĭ liniștită acum: știa că din odaia de care vorbia Suzana nu se putea auzi nimic.

Servitoarea aștepta răspunsul stăpîneĭ sale.

— Să zic domnuluĭ ăluia să între?

— Da.

In naivitatea eĭ servitoarea adăogă:

— Dar să băgațĭ bine de seamă, d-nă. Mi se pare că omul ăla are un cap de asasin...

Maria zîmbi cu tristeță.

Fata asta ghicise adevărul.

Peste cîte-va momente silueta înaltă și slabă a luĭ Collivet se arătă în ușa salonuluĭ.

Servitoarea plecase iar.

Collivet și Maria remaseră singurĭ.

Collivet era foarte emoționat în fața acesteĭ femeĭ pe care o voia cu atîta pasiune.

Maria ghicea și dînsa toată puterea pe care o avea asupra acestuĭ om; dar era o pasiune numaĭ fizică pe care o inspira, și în sufletu-ĭ rămas nobil și înalt cu toată căderea eĭ, nu simția decît desgust pentru dînsul.

— Domnule, zise ea, știŭ de ce aĭ venit și ce-aĭ de gînd să-mĭ spuĭ. N'am, din nenorocire, nicĭ un drept asupra fiiceĭ d-tale, și nu pot s'o țin aicĭ fără învoirea d-tale. De altfel Suzana a venit la mine fără să mă întrebe. Țĭ-a scris, după sfatul meŭ, ca să te liniștească...

— Domnule, copila asta e slabă... o emoțiune prea vină ar ucide-o... Te conjur să n'o cerțĭ...

El zise încet, uitîndu-se mereŭ în ochiĭ eĭ:

— Nu voiŭ certa pe Suzana, pentru d-ta...

Și de o dată se lăsă să cază pe un fotoliŭ:

— Pentru d-ta, Mario, ce n'aș fi în stare să fac?

Apoĭ, maĭ încet, și ca și cînd și-ar fi vorbit numaĭ luĭ:

— Pentru d-ta, ce n'am făcut deja!

Și, într'un moment de furie, urmînd imediat după această emoțiune fără voie, înfigîndu-șĭ unghiile în frunte, adăogă:

— Mario, te iubesc!

— Domnule!

— Mario, te iubesc maĭ mult ca orĭ cînd, mă înțelegĭ?... Te iubesc ca un nebun. Dacă nu vreĭ să m'asculțĭ... Mario, or-cît de departe aĭ trăi, gîndul meŭ nu se poate despărți de tine... Ziua și noaptea visez numaĭ despre tine... E o ideie fixă, o obesiune... Mario, te iubesc, întoarce-te la mine...

Ea se dăduse îndărăt în fața acesteĭ explozii sălbatice.

Și vorbele servitoareĭ îĭ reveniaŭ în minte:

— Are un cap de asasin; bagă de seamă!

— De ce nu vreĭ să mă crezĭ cînd îțĭ spun că voiŭ fi cu tine cum nu m'aĭ văzut nicĭ-odată!... Dorințele tale îmĭ vor fi poruncĭ... Nu voiŭ pretinde nimic de la tine, numaĭ să te știŭ iar trăind alăturĭ de mine... Vino, Maria, vino... Lîngă mine veĭ avea și pe Suzana... Și afară de asta... uite, văd că acum nu maĭ trăieștĭ în luxul, de altă-dată;—eĭ bine, cu mine veĭ avea în tot-d'auna dacă nu luxul, dar o existență comodă... Și eŭ nu mă voiŭ arăta înaintea ochilor teĭ decît atuncĭ cînd mă veĭ chema... Dar vino, Mario, vino, te conjur... Te iubesc.

Maria întorcea capul ca să nu vază această figură hidoasă.

Atuncĭ el se ridică și cuteză să o prindă de mînă.

Ea scoase un strigăt de groază.

— Mario! dragă Mario!

— Nu, nu! nicĭ-odată! răspunse dînsa. Nu-țĭ maĭ face speranțe zadarnice.

De odată el se lăsă în genunchĭ.

Era grotesc, dar în acelaș timp și teribil, pentru că desigur nu degeaba se umilea el așa.

— Mario... îngîna mereŭ.

Voia acum să-ĭ prindă amîndouă mîĭnile, să le sărute.

Dar Maria-ĭ zicea mereŭ:

— Ridică-te, domnule, ridică-te.

— Nu nu, la genunchiĭ teĭ, pentru tot-d'auna, fiind-că te iubesc...

(Urmare în *Adevĕrul ilustrat* de mîine)

Const. Mille Proprietar

Bucuresci, Tipografia Moderna Gr. Luis, Strada Academiei No. 24